

Tom Wright, *Gewoon Jezus. Een nieuwe visie op wie hij was wat hij deed en waarom hij ertoe doet* (uit het Engels vertaald door Egbert Krikke), Van Wijnen, Franeker 2013, 271 pp., € 24,95, ISBN 9789051944518.

Verschenen in: *Kerk en Theologie* 65 (2014), 195

De voormalige anglicaanse bisschop en huidige hoogleraar Wright geeft van verscheidene van zijn dikke wetenschappelijke boeken over Jezus en de wereld waarin hij leefde hier een meer toegankelijke weergave. De toon van zijn betoog is populair, vaak prekerig, en gelardeerd met veel voorbeelden en anekdotes, maar met zijn vlotte pen schrijft W. ontgezenzelijk met een grote kennis van zaken. Hij bestrijdt diverse gangbare beelden van Jezus, alsof hij een nieuwe spiritualiteit kwam brengen of mensen leerde hoe ze na dit leven in de hemel konden komen. Ook het secularisme van de westerse wereld stelt hij regelmatig onder kritiek, te meer daar christenen hierdoor bewust of onbewust worden beïnvloed. De strekking van dit boek is dat Jezus kwam om Heer en Koning over de wereld te zijn. Er worden interessante parallellen met andere joodse verlossers en messiaspretendenten getrokken, van Judas de Makkabeeër tot Simon bar Kochba, waaruit blijkt welke hooggespannen verwachtingen er in die eeuwen onder de Joden leefden. Daaruit wordt tevens duidelijk dat Jezus' visie op zijn koningschap niet aan die verwachtingen beantwoordde. Met zijn optreden in woord en daad brak Gods koninkrijk al aan, maar evenzeer ligt dit koninkrijk in de toekomst. Overtuigend toont W. aan hoe essentieel voor Jezus de strijd tegen de Satan was, en hoe hemel en aarde niet alleen ruimtelijke begrippen zijn maar ook invloedssferen op aarde. Hij betoogt dat Jezus zichzelf herkende in allerlei oudtestamentische profetieën, vooral uit de Tweede Jesaja, Zacharia en Daniël. Volgens W. was Jezus' dood voor hemzelf de manier om de dood te overwinnen en de nieuwe schepping te lanceren; tot op zekere hoogte sluit W. in dit opzicht aan bij Albert Schweitzer, die hij dan ook noemt. Kritisch schrijft hij over de traditionele dogmatische constructies die met Jezus' dood zijn verbonden, al wijst hij die niet volkomen af. Anders dan Schweitzer ziet W. Jezus' kruisiging en opstanding daadwerkelijk als de doorbraak van Gods koninkrijk op aarde, dat zal worden voltooid bij Jezus' wederkomst. Sinds Jezus' opstanding breekt dat koninkrijk baan, aldus W., door middel van zijn volgelingen maar ook in moedige initiatieven die leiden tot gerechtigheid en zorg voor mensen en voor de schepping. De kerk heeft hierin een belangrijke rol te vervullen, maar God werkt niet exclusief door de gelovigen. Het boek eindigt met een appel om Jezus' programma mede te realiseren. Het bevat slechts zestien eindnoten, een beknopte bibliografie en een register van Bijbelteksten. – Uit alles blijkt dat W. een geleerde en originele exegeet is, en bovendien een diep gelovige prediker die zich het evangelie niet schaamt en dwars ingaat tegen vrijzinnige reducties van het christelijk geloof. Voor wie zich in zijn positie kan vinden is er weinig tegen deze geleerde preek in te brengen, behalve dat W. aan één aspect van het Nieuwe Testament voorbijgaat, namelijk dat Jezus toch echt de indruk heeft gewekt dat zijn wederkomst en de volledige openbaring van Gods koninkrijk binnen afzienbare tijd zouden aanbreken. W. doet alsof het altijd de bedoeling is geweest dat die voltooiing nog vele eeuwen op zich zou laten wachten, en dat is inderdaad één lijn van het nieuwtestamentische getuigenis. Maar die andere lijn, van een spoedige voltooiing en de reacties op het uitblijven daarvan, is er ook. Uit het feit dat W. die negeert, blijkt dat hij het zichzelf en zijn lezers in het verstaan van Jezus' boodschap soms toch te gemakkelijk maakt.

Riemer Roukema